

Світлана Циліорик
Київ, Україна

ВРАХУВАННЯ ЕТНІЧНОГО ЧИННИКА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ - ОСНОВА ФОРМУВАННЯ МІЖЕТНІЧНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Побудова розвиненого демократичного суспільства в Україні пов'язана з формуванням міжетнічної толерантності основи якої формуються через освітній процес. Явище міжетнічної толерантності, у науковому визначені полягає у терпимому ставленні представників однієї етнічної спільноти до представників іншої спільноти, до відмінних культурницьких традицій, готовність до позитивної взаємодії з носіями різноманітних етнічностей [Євтух, 2012, р. 304].

Розуміння освітнього процесу, в широкому сенсі передбачає діяльність людини пов'язану з пізнанням і отриманням знань умінь та навичок [Енциклопедія освіти, 614]. Врахування етнічного чинника, а саме ідеали, ідеї, передумови та очікування, які мотивують етнічні рухи, в освітньому процесі є актуальним питанням в поліетнічному суспільстві.

В умовах сьогодення, освітній процес охоплює весь життєвий цикл людини, тісно пов'язаний із взаємодією у суспільстві. Україна є поліетнічною державою, на території якої проживає в якій проживають представники понад 130 національностей, загальна чисельність яких сягає 10 мільйонів, що складає 22% від загальної чисельності населення країни [Державний комітет статистики України]. Принциповим є розуміння, що в умовах поліетнічної держави формування міжетнічної толерантності необхідно формувати через соціальні процеси які пронизують усе суспільство, і на рівні особистості відбуваються протягом усього життя, важливим соціальним процесом в цьому розумінні виступає освітній процес.

В Україні на законодавчому рівні визнано, що освіта – є основою інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави. Також, обумовлені і засади формування освітнього процесу серед основних складових визначається міжетнічна толерантність в суспільстві: «Освіта в Україні ґрунтується на засадах гуманізму, демократії, національної свідомості, взаємоповаги між націями і народами» [Закон України про освіту]. Отже, формування міжетнічної толерантності, в суспільстві

закладено в засадах побудови освітнього процесу в Україні на рівні держави, встановлена законом, наша увага звернена на практичну реалізацію фундаментальних засад, та чинників, які впливають на формування міжетнічної толерантності в українському суспільстві.

Стан сучасного українського суспільства, демонструє нові зразки міжетнічної толерантності в суспільстві. Вони пов'язані, перш за все, з новими умовами, в яких держава опинилася в останній рік. Зовнішня загроза виявила глибокий рівень не лише міжетнічної толерантності у спільній боротьбі України із зовнішнім агресором, а й міжетнічну інтеграцію у питаннях боротьби з зовнішньою, а часом і внутрішньою загрозою в Україні. На рівні організації добровольчих батальйонів, які в Україні формуються в тому числі і за етнічними групами: грузинські, єврейські, кримсько-татарські, виявляються в українському суспільстві інтегрованими у соціальний, політичний процеси. Відмінні ідентичності цих груп, за умов військового конфлікту, впливаються у головне русло суспільства.

Українське суспільство демонструє всій світовій спільноті і своєму суспільству міжетнічну толерантність, що є сьогодні важливим ціннісним здобутком розвиненого демократичного суспільства. Слід зазначити, що на рівні міжетнічної толерантності сьогодні, спостерігаємо і міжконфесійні інтеграційні процеси, об'єднання, яке відбувається на основі спільних прав людини, з акцентом на спільне, об'єднуюче в суспільстві, а не на відмінності – це є цінним здобутком демократичного процесу.

Маючи такі значимі для суспільства сьогодні явища, потрібно усвідомити їх як цінність. Та через освітній процес втілити у мирне життя суспільства. Саме освітній процес, дає дієві механізми перетворення здобутих цінностей у боротьбі за українську державність у цеглини фундаменту цінностей українського суспільства: такими механізмами є заходи, реалізація можливостей представників різних етносів у сфері освіти.

Стикаючись сьогодні з військовою агресією, усвідомлюємо наскільки важливими є загальні цінності: життя, мир, повага які об'єднують різні етнічні спільноти. І що є відмінним для цього об'єднання, що воно відбувається з усвідомленням своєї етнічності, з самоідентифікацією але об'єднання відбувається заради цінностей які є спільними і необхідними для побудови демократичного суспільства, про такі фундаментальні засади, через усвідомлення спільних цінностей, в побудові української державності писав понад 100 років назад відомий український філософ і історик Михайло Драгоманов: «Треба шукати всесвітньої правди, котра б була спільною всім національностям» [Dragomanov, 1892, p. 2]. Такою спільною, всесвітньою

правдою сьогодні для українського суспільства виступають європейські демократичні цінності, за які повстав і бореться український народ. Процес зміни цінностей суспільство переживає у кожній соціальній системі і кожній соціальній інституції.

Освітній процес, відіграє найважливішу роль, у впроваджені і засвоєні демократичних цінностей, які є інтегруючою силою суспільства, враховуючи інтереси всіх представників етнічних спільнот в Україні, впливає на формування особистості і виховує наступні покоління.

References:

Драгоманов М. Чудацькі думки про українську національну справу. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://litopys.org.ua/drag/drag19.htm>

Державний комітет статистики України [Electronic resource] <http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/general/nationality/>

Енциклопедія освіти. / Акад. пед. наук України, головний ред. Кремень В.Г. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с. 614-616.

Євтух В.Б. Етнічність: енциклопедичний довідник / В.Б.Євтух; Нац.пед.ун-т імені М.П.Драгоманова, Центр етноглобалістики. – К.: Фенікс, 2012.

Закон України про освіту. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

Svitlana Tsylyuryk

Kyiv, Ukraine

ETHNIC FACTOR IN THE EDUCATIONAL PROCESS – THE BASIS FOR THE FORMATION OF INTER-ETHNIC TOLERANCE IN UKRAINIAN SOCIETY

The building of a developed democratic society in Ukraine is related with the formation of interethnic tolerance, the foundations of which are formed through the educational process. The phenomenon of inter-ethnic tolerance, defined in scientific is tolerant towards representatives of one ethnic community to representatives of another community, in a great cultural traditions, commitment to positive interaction with native speakers of a variety etcnot [Yevtukh, 2012, p. 304].

Understanding of the educational process, in a broad sense involves the human activity associated with cognition and the acquisition of knowledge and skills [Encyclopedia of education, 614]. Accounting of the ethnic factor, namely the ideals,

ideas, assumptions and expectations that motivate ethnic movements in the educational process is an important issue in multi-ethnic society.

In the present day, the educational process covers the entire life cycle of the person, connected with interaction in society. Ukraine is a multiethnic state, which is home to over 130 nationalities, the total number of which reaches 10 million, accounting 22% of the total population of the country [The state statistics Committee of Ukraine]. Fundamental is the understanding that in a multi-ethnic derive the formation of interethnic tolerance should be formed through social processes that permeate all of society, and on a personal level occur throughout life, an important social process in this sense is an educational process.

In Ukraine at the legislative level it is recognized that education is the Foundation of intellectual, cultural, spiritual, social, economic development of society and the state. Also, due to the principles of educational process formation among the main components are determined by inter-ethnic tolerance in society: «Education in Ukraine is based on principles of humanism, democracy, national consciousness, mutual respect between Nations and peoples» [Yevtukh]. Therefore, formation of interethnic tolerance in society are laid down in the principles of the educational process in Ukraine at the state level, established by law, focusing on the practical implementation of the fundamental principles and factors that influence the formation of interethnic tolerance in the Ukrainian society.

The state of contemporary Ukrainian society, is demonstrating new models of inter-ethnic tolerance in total. They are associated primarily with the new conditions in which the state was in the last year. External threat found deep level of interethnic tolerance in the joint struggle of Ukraine with an external aggressor, but also inter-ethnic integration in the fight against external and sometimes internal threat in Ukraine. At the organizational level of volunteer battalions in Ukraine are formed including across ethnic groups: Georgian, Jewish, Crimean Tatar, are in Ukrainian society integrated in the social and political processes. The perfect identity of these groups, in terms of military conflict, join the mainstream of the society.

Ukrainian society demonstrates to the world community and his society interethnic tolerance, which is today an important value achievement of a developed democratic society. It should be noted that at the level of interethnic tolerance today, observed and interfaith integration processes, an Association which takes place on the basis of General human rights, with emphasis on the common, uniting in society, and not the differences – this is a valuable achievement of the democratic process.

Having such important for society today phenomena is to see them as valuable. And through the educational process to realize a peaceful society. It is an educational process that provides efficient mechanisms for converting the received values in the

struggle for Ukrainian statehood in the bricks of the Foundation values of the Ukrainian society: networks are the activities, the realization of the possibilities of various ethnic groups in education.

Today, faced with military aggression, realize how important are shared values: life, peace, respect that unite the various ethnic communities. And that is great for this Association is that it comes with the awareness of their ethnicity, identity but the Union is on for values that are common and necessary for building a democratic society, the fundamental principles through the realization of shared values, in the construction of Ukrainian statehood wrote over 100 years ago, a famous Ukrainian philosopher and historian Mykhailo Drahomanov: «we Must look for world of truth, which would be common to all Nations» [Dragomanov, 1892, p. 2]. Of this total, the world truth today for the Ukrainian society are democratic and European values, which rose up and fights the Ukrainian people. The process of changing values of society experiences in every social system and every social institution.

The educational process, plays a critical role in implementing and learning of democratic values, is the integrating force in society, taking into account the interests of all ethnic communities in Ukraine. affects the formation of personality and educates the next generation.

References:

State Statistics Committee of Ukraine [Electronic resource]
<http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/general/nationality/>

Mykhailo Drahomanov Chudzik thoughts on the Ukrainian national cause. [Electronic resource]. - Mode of access: <http://litopys.org.ua/drag/drag19.htm>

Encyclopedia of education. / The Academy of pedagogical Sciences of Ukraine, chief editor V. G. Kremen. - K. : Wincom Inter, 2008. - 1040 p. 614-616. The law of Ukraine on education. [Electronic resource]. - Mode of access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.

Yevtukh V. Ethnicity: an encyclopedic reference / Yevtukh V., National pedagogical university named after M. Dragomanov, the Centre of ethnic studies. – K. : Phoenix, 2012.